Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta
Liv@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen liikenne- ja viestintävaliokunnassa 16.2.2017

U 68/2016 vp - Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ja asetuksiksi ja komission tiedonannosta (EU:n sähköisen viestinnän sääntelyn uudistamista koskevat ehdotukset)

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) pitää U-kirjelmää **pääosin kannatettavana**. Valtioneuvoston tapaan sähköisen viestinnän sääntelyn uudistamisen tärkeimpiä tavoitteita tulisi olla **tasapuolisen sääntely-ympäristön turvaaminen** uudempien ja vakiintuneempien sähköisten viestintäpalvelujen välillä. Sääntelyn täydentämisen ja vahvistamisen sijasta parempana lähtökohtana tulisi olla **sääntelyn keventäminen** ja **siirtyminen enenevästi pelkkään yleissääntelyyn**, samalla kuitenkin varmistuen yleissääntelyn riittävästä kattavuudesta. Jäsenvaltioille ja Euroopan parlamentille kuuluvaa lainsäädäntövaltaa ei myöskään tulisi tosiasiallisesti siirtää komissiolle.

KKV haluaa lisäksi kiinnittää valiokunnan huomiota seuraaviin näkökohtiin:

Verkkojen käyttöoikeuksia koskevat ehdotukset

Valtioneuvosto esittää, että kupariverkkojen purkamista koskevaa komission ehdotusta muokattaisiin siten, ettei sääntely estäisi vanhentuvien kupariverkkojen purkamista syrjäseuduilla, vaikka korvaavaa tuotetta tukkutasolla ei olisi tarjolla. KKV haluaa kuitenkin tuoda esille, että uuden tekniikan johdosta myös kuparijohtojen avulla voidaan toimittaa nopeita yhteyksiä. Kuituyhteyden vaihtoehtona olemassa olevan kupariyhteyden hyödyntäminen voi siten joidenkin käyttäjien osalta olla tarkoituksenmukainen ratkaisu. Vaikka Suomen erityispiirteiden kuten matkaviestinverkon liittymien yleisyyden huomioiminen on tärkeää, osalle yrityksistä tai kuluttajista kupariverkot voivat kuitenkin mahdollistaa digiyhteiskunnassa välttämättömien nopeiden ja toimintavarmojen yhteyksien turvaamisen. Esimerkiksi yrityskäyttö, etätyöskentely tai hyvänlaatuinen liikkuva kuva voivat vaatia yhteyttä, jota mobiililla verkolla ei voida turvata. **Sääntelyn tulisi tarkoituksenmukaisella tavalla mahdollistaa eri vaihtoehtoisten ratkaisumallien hyödyntäminen.**

Yleispalvelua koskevat ehdotukset

KKV pitää tärkeänä valtioneuvoston ehdotusta **yleispalvelun tason vaatimuksia koskevan sääntelyn selkiyttämistä.** Koska kyse on palvelusta,

jolla turvataan digiyhteiskunnan osallisuus, asian sääntelyyn on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Valtioneuvoston tapaan KKV pitää **välttämättömänä, että yleispalvelun taso pysyy Suomessa riittävän korkeana** siinäkin tapauksessa, että yleispalvelu määriteltäisiin ehdotuksen mukaisesti palvelujen listana. Asian varmistamiseksi KKV korostaa, että listan on kuvattava liittymän laatutasoa määrittelemällä ne palvelut, joita käyttäjän on vähintään pystyttävä käyttämään. **Lista ei siis voi tarkoittaa sitä, että kuluttajalle turvataan pelkästään juuri listassa määriteltyjen palveluiden käyttö**. Tällöin sääntely olisi EU:n verkkoneutraliteettia sääntelevän asetuksen (EU) 2015/2120 vastaista. Asetuksen 3 artiklan mukaan loppukäyttäjillä on oikeus saada ja välittää tietoa ja sisältöjä, käyttää ja tarjota valitsemiaan sovelluksia ja palveluja. Yleispalvelun määritteleminen tällä tavoin olisi ongelmallista myös perus- ja ihmisoikeuksien, kuten sananvapauden kannalta.

Joka tapauksessa ehdotettu lista vaikuttaa ongelmalliselta, koska tyhjentävää listaa on hyvin vaikeaa pystyä määrittelemään siten, että se pysyy mukana kehityksen vauhdissa ja että se on helposti käytännön valvontatyössä sovellettavissa. **Listan tulisi siten olla esimerkinomainen.**

Palveluja ja loppukäyttäjän suojelua koskevat ehdotukset

KKV kannattaa U-kirjelmässä esitetyin tavoin kuluttajansuojaa ja loppukäyttäjän oikeuksia koskevan lainsäädännön yksinkertaistamista, yleissääntelyä sektorikohtaisen erityissääntelyn sijaan sekä hyödyke- ja teknologianeutraalisuuden periaatteille perustuvaa lainsäädäntöä. Kuten valtioneuvosto on aiemmin esittänyt kantanaan, kuluttajaoikeudellisten direktiivien REFIT-tarkastelua olisi tärkeää laajentaa kattamaan kuluttajansuojan koko kenttä.[1] KKV korostaakin **koordinoinnin merkitystä** (komission pääosastot), jotta kuluttajansuojasääntelyn toimivuus tulisi arvioiduksi koko oikeusjärjestelmän tasolla ja kuluttajansuojan korkean tason rakentumiselle luotaisiin EU:ssa yhtenäiset, teknologianeutraalit periaatteet.

Kuten valtioneuvostokin toteaa, **ehdotuksen artiklat ovat monilta osin tulkinnanvaraisia ja niitä tulisi selventää ja tarkentaa**. Sääntelyssä käytetyt **määritelmät** ovat keskeisessä asemassa sujuvaan ja yhdenmukaiseen sääntelyyn pyrittäessä. Huomioon tuleekin ottaa muut käynnissä olevat sääntelyhankkeet kuten esimerkiksi ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tietyistä digitaalisen sisällön toimittamista koskeviin sopimuksiin liittyvistä seikoista (COM(2015) 634). sekä tuore ePrivacy-direktiiviehdotus (COM(2017) 10).

Sääntelyn sujuvoittamista edistäisi eri direktiiveistä löytyvien **päällekkäisien ja limittäisten tiedonantovelvollisuuksien yksinkertaistaminen ja yhtenäistäminen.** Lähtökohtana tulisi olla kuluttajalle aidosti relevantti tieto, jonka antamatta jättämisestä koituu kuluttajalle haittaa. Nyt kyseessä

[1] Valtioneuvoston kanta (E 77/2016 vp) ja TaVL 23/2016 vp.

oleva esitys sisältää aivan liian yksityiskohtaisen listan annettavista tiedoista kun velvoitteena ovat lisäksi esimerkiksi kuluttajanoikeuksia koskevan direktiivin (2011/83/EU) vaatimukset. *Vakiomuotoiset sopimuslomakkeet* voivat palvella hyvin tietojen antamistapana, mikäli ne ovat selkeitä ja ymmärrettäviä sekä sisältävät vain sellaisen määrän tietoa, jonka kuluttajat voivat omaksua. Listat eivät saa myöskään olla helposti vanhentuvia ja niiden laatimisen tulisi myös olla kansallisten viranomaisten tehtävänä, mikäli sellaisen sääntelyyn päädyttäisiin.

Sopimusoikeudellisen sääntelyn tavoitteena tulisi olla **pyrkimys kaikkia kuluttajasopimuksia koskevaan yleiseen sääntelyyn.** Nyt kyseessä olevan sopimuksen irtisanomiseen liittyvän sääntelyn pohjana tulisi olla sopimusoikeuden yleiset periaatteet ja siinä pitäisi esimerkiksi huomioida määräaikaisen ja toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen oikeudelliset erot. Sopimusten automaattisen ketjuttamisen ja sopimuksen kestoajan osalta sääntelyn tulisi edistää kuluttajien liikkuvuutta markkinoilla. Suuressa osaa kuluttajien kokemista epäkohdista on selkeä liittymäkohta juuri sopimusten pitkistä määräaikaisuuksista johtuviin tekijöihin.

Kuluttajariitalautakunnan on toimittava edelleen yksittäisten kuluttajariitojen ratkaisijana eikä tehtävää tule antaa valvovalle viranomaiselle (Viestintävirasto).

Miina Ojajärvi
lakimies